

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม
ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา

นายชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE STUDY OF ART EDUCATION INSTRUCTION INTEGRATING BUDDHA DHAMMA
IN BUDDHIST WISDOM ELEMENTARY SCHOOLS IN SONGKLA PROVINCE

Mr.Chaiwattanapat Laosat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

510456

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย
บูรณาการพุทธธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา

โดย

นายชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์

สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์ : การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรมใน
โรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. (THE STUDY OF ART EDUCATION
INSTRUCTION INTEGRATING BUDDHA DHAMMA IN BUDDHIST WISDOM ELEMENTARY
SCHOOLS IN SONGKLA PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.สุลักษณ์ ศิริบุรี,
235 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ใน
โรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา ในด้านวัตถุประสงค์ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการ
สอน ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่
สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของกลุ่มโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ในจังหวัดสงขลา 174 คน
และนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ครูผู้สอนศิลปะศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัด
สงขลา จังหวัด จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์
ข้อมูล ใช้การคำนวณ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูศิลปะศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน ด้าน
วัตถุประสงค์การสอน ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน และด้านการวัดและประเมินผล และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยใน
ด้านวัตถุประสงค์การสอนและ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอน
ศิลปะศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ มีความคิดเห็น สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาแนวพุทธมีความ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา โดยควรกำหนดวัตถุประสงค์ โดยใช้หลัก
ไตรสิกขาในการบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ควรมีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์
งานทัศนศิลป์ตามความคิด จินตนาการ อย่างอิสระ สอดคล้องกับความสนใจ สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้เรียน และ
สอดคล้องหลักพุทธธรรมที่สามารถใช้เป็นหลักในการทำงานศิลปะ และการประพฤติตนเป็นคนดี เช่น อิทธิบาท 4, เบญจ
ศีล เบญจธรรม เป็นต้น ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ทั้งในด้านการทำงานศิลปะและในด้านความ
ประพฤติ และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมศิลปะร่วมกับผู้อื่น ควรมีบรรยากาศการ
เรียนการสอนที่เน้นความร่วมมือ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ในการทำกิจกรรมศิลปะ ห้องเรียน
ศิลปะ ควรมีบรรยากาศสงบ ใกล้ชิดธรรมชาติเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานศิลปะ อย่างมีสมาธิและมีความสุข และ ควรมีการ
วัดและประเมินผล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ครอบคลุมด้านตามหลักภาวนา 4

3. นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอน
ศิลปะศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธมีข้อเสนอแนะว่าต้องการงบประมาณ ในด้านวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะ รวมถึงยังขาดห้อง
ปฏิบัติการทางศิลปะ และ ต้องการให้มีการอบรมพัฒนาครูศิลปะศึกษา และพาครูศิลปะศึกษาไปศึกษาดูงาน เกี่ยวกับ
การจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา โดยบูรณาการพุทธธรรม อย่างสม่ำเสมอ

ภาควิชา..... ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....ศิลปะศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2551.....

4983675227 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORDS : ART EDUCATION INSTRUCTION / BUDDHA DHAMMA / BUDDHIST WISDOM SCHOOLS

CHAIWATTANAPAT LAOSAT: THE STUDY OF ART EDUCATION INSTRUCTION INTEGRATING
BUDDHA DHAMMA IN BUDDHIST WISDOM ELEMENTARY SCHOOLS IN SONGKLA
PROVINCE. ADVISOR: ASST.PROF.SULAK SRIBURI, Ed.D, 235 pp.

The purpose of this research was to study on guidelines of art education instruction integrating Buddha Dhamma in Buddhist wisdom elementary schools in Songkhla province involving 1) Instruction objective 2) Subject contents 3) Teaching and learning activity 4) Learning environment 5) Measurement and evaluation. The research samplings were 174 art teachers in Buddhist wisdom elementary schools in Songkhla province and 10 of educator, education supervisors who are responsible for Buddhist wisdom school project and art teachers in Buddhist wisdom elementary schools in Songkhla province. The research instruments were the questionnaire and interview form. The collected data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis technique.

The result of the research were revealed that

1. Most art teachers agreed at the highest level of three elements; instruction objective, learning environment, measurement and evaluation. Beside, they agreed at the high level of two elements; subject contents and teaching and learning activity.
2. The educator, education supervisors, and art teachers had opinions which can be concluded that objectives of Buddhist Education and objectives of art education instruction are related. The objectives of art education instruction should be set and integrated using the three studies, morality, concentration, and wisdom in order to develop learners as a whole. In addition, the subject contents should be various and emphasized on the learners to create artworks based on their imagination, interests, environment, and the ways of life. Moreover, art teachers should insert the principles of Buddhist Dhamma that can be used for creating artworks and behaving well; for example, the four effective means to attain successes or miraculous power, the five basic Buddhist precepts of moral practices etc. The teacher should be the model for learners in both art skills and good behaviors. The teacher should also manage teaching and learning activity that emphasizes on the learners to create artworks with others. The learning atmosphere should be cooperative, helping each other, kind, and generous. Art studio should have calm atmosphere, close to nature for the learners to concentrate their works happily, and use authentic assessment with the variety methods including every side of physical, social, mental and intellectual development.
3. The educator, education supervisors and art teachers suggested that they wanted some educational budget for materials, art applicants including art studio, the frequent training for art teachers, and the field trip to observe art education instruction integrating Buddha Dhamma.

Department : Art, Music and Dance Education

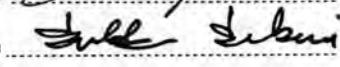
Field of Study : .. Art, Education

Academic Year : 2008

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ และคำแนะนำของ บุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ สั่งสอน และคำปรึกษา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรอง ศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ ที่กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อม ยังให้คำแนะนำสั่งสอน และชี้แจงแก้ไขข้อผิดพลาดของงานวิจัย เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความ สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจเครื่องมือของผู้วิจัย รวมทั้ง ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนวิถิพุทธ ระดับประถมศึกษา ตลอดจน นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดสงขลา ซึ่งให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยใน พื้นที่ด้วยดีมาโดยตลอด

ความดีที่บังพวนอันเกิดจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่คุณพ่อ และขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และครอบครัว ที่คอยเป็นสนับสนุน ให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณวันทนา สายยูเขตต์ และ เพื่อนร่วมรุ่นสาขาศิลปศึกษาที่คอยช่วยเหลือ ให้ การสนับสนุนในการทำวิจัย และคอยถามไถ่ความเป็นไปอยู่เสมอ ตลอดจนผู้ที่มีได้กล่าวนามถึง ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	6
4. คำจำกัดความของการวิจัย.....	6
5. วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
1. โรงเรียนวิถิพุทธ.....	13
1.1 ที่มาของโรงเรียนวิถิพุทธ.....	13
1.2 ความหมายของโรงเรียนวิถิพุทธ	15
1.3 รูปแบบโรงเรียนวิถิพุทธ.....	15
1.4 การบริหารจัดการโรงเรียนวิถิพุทธ.....	16
1.5 ตัวชี้วัดการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ.....	23
1.6 ตัวอย่างโรงเรียนวิถิพุทธ.....	29
1.7 โรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดสงขลา.....	35
2. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับประถม ศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่2).....	37

บทที่	หน้า
2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับประถมศึกษา.....	37
2.2 สารการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์.....	39
2.3 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา.....	45
2.4 พัฒนาการทางศิลปะของเด็กในระดับในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่2).....	60
2.5 การถ่ายทอดศิลปะไทยในอดีต.....	63
3. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการพุทธธรรม	65
3.1 ความหมายของการบูรณาการตามหลักพุทธศาสตร์.....	65
3.2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ.....	66
3.3 หลักการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการพุทธธรรม.....	68
3.4 พัฒนาการทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในระดับในระดับ ประถมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่2)	87
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	113
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	113
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และวิธีในการสร้างเครื่องมือวิจัย.....	114
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	119
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
1. การศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา โดยบูรณาการพุทธธรรม ตามความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม.....	122
1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	122
1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชา ศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ.....	124

บทที่	หน้า
1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ศิลปศึกษา โดยบูรณาการพุทธธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ.....	136
2.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลจาก นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาใน โรงเรียนวิถีพุทธ ในจังหวัดสงขลาโดยการสัมภาษณ์.....	143
2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ของผู้ให้สัมภาษณ์.....	143
2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ.....	145
2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ.....	159
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	162
1. สรุปผลการวิจัย.....	163
2. อภิปรายผลการวิจัย.....	176
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย.....	193
3.1 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย.....	193
3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	194
รายการอ้างอิง.....	195
ภาคผนวก.....	206
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	207
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา รายนามผู้ให้ สัมภาษณ์.....	209
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	216
ภาคผนวก ง ภาพประกอบ.....	233
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	235

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงความสอดคล้องของหลักไตรสิกขาและหลักภาวนา4.....	79
2 ตารางแสดงหลักในการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการพุทธธรรม.....	86
3 ตารางวิเคราะห์แนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดย บูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ด้านวัตถุประสงค์การสอน.....	108
4 ตารางวิเคราะห์แนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดย บูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ด้านสาระการเรียนรู้.....	109
5 ตารางวิเคราะห์แนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดย บูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	110
6 ตารางวิเคราะห์แนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดย บูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน.....	111
7 ตารางวิเคราะห์แนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาโดย บูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัด และประเมินผล.....	112
8 ตารางแสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	122
9 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความ คิดเห็นของ ครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านวัตถุประสงค์การสอน.....	124
10 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของ ครูผู้สอน ศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านสาระการเรียนรู้.....	126

ตาราง	หน้า
11 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอน ศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	128
12 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน.....	130
13 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านการวัดและประเมินผล.....	133
14 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านวัตถุประสงค์การสอน.....	136
15 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านสาระการเรียนรู้.....	137
16 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	139
17 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรมด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน	141
18 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนวิถีพุทธ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยบูรณาการพุทธธรรม ด้านการวัดและ ประเมินผล.....	142

ตาราง	หน้า
19 ตารางแสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	143
20 ตารางแสดงตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาใน โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา โดยบูรณาการพุทธธรรมด้านวัตถุประสงค์การสอน.....	145
21 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย บูรณาการ พุทธธรรม ด้านเนื้อหาสาระ.....	148
22 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย บูรณาการ พุทธธรรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	151
23 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย บูรณาการ พุทธธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน.....	154
24 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย บูรณาการ พุทธธรรม ด้านการวัดและประเมินผล.....	157
25 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา และครูผู้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดสงขลา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย บูรณาการ พุทธธรรม ด้านสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	159

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 แผนภาพแสดงแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนด้วยไตรสิกขา.....	16
2 แผนภาพแสดงรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ.....	18
3 แผนภาพแสดงการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ.....	20
4 แผนภาพแสดงกรอบความแนวคิดการวิจัย.....	107